

2008 este anul în care la Beijing va avea loc, între 3-18 octombrie, prima ediție a Jocurilor Mondiale ale Sporturilor Minții. În acest context favorabil, Marilena Bâra – ofițer de presă la Federația Română de GO – și-a propus un proiect intitulat **GO... IN THE ARMY** pe care dorește

să-l pună în practică și cu sprijinul nostru.

De ce GO? Pentru că este un joc al minților puternice și al sufletelelor nobile, pentru că este o armă inteligentă, care nu trebuie să lipsească din ranita niciunui militar român, indiferent de funcție și grad. Marilena Bâra consideră că Armata română alcătuită din profesioniști are nevoie de acest joc.

– Care sunt dimensiunile pe care se bazează proiectul dumneavoastră?

– Prima este chiar aceasta, pe care o prezentăm acum: mediatizarea jocului GO prin presa militară. Următorul pas ar putea fi introducerea studiului jocului în învățământul militar liceal și academic. În unitățile de învățământ școlar, la clasele I-IV, el este disciplină de studiu în curriculum. Practic, am putea începe la Colegiul Militar Liceal Ștefan cel Mare din Câmpulung Moldovenesc, cu formarea unui cerc de GO condus de domnul profesor Cristian Cobeli, cercetător la Institutul Român de Matematică, pentru că locuiește în Vatra Dornei și și-a arătat disponibilitatea să facă acest lucru. În București, ar putea fi înființat un Cerc de GO pentru toți cei interesați, la Palatul Cercului Militar Național și, nu în ultimul rând, jocul GO ar putea fi o propunere a României la următoarea Adunare Generală a CISM, unde Ministerul Apărării îl are ca membru pe domnul colonel Ștefan Mărgineanu.

– Ce este, de fapt, GO?

– O descriere autorizată a jocului a fost făcută de matematicianul dr. Gheorghe Păun, membru corespondent al Academiei Române, membru al Academiei Europene și membru fondator al Federației de GO, care spune:

GO... IN THE ARMY

✎ Benone NEAGOE

..... mai mult decât oricare alt joc, GO-ul este un adevărat univers, înfinit precum orice univers, este joc și artă, este un mod de a fi, are în el calcul și intuiție, filozofie și sport, e adus pe pământ de zei, jucat cu egală pasiune de nemuritori și de oameni deopotrivă – mai puțin de lipsitul de pasiune calculator, pentru care a rămas o provocare de viitor îndepărtat; are subtile relații cu știința militară modernă, cu managementul, cu politica internațională (visată încă) a începutului de mileniu, previne degenerarea creierului, zice un proverb oriental, mobilizează echilibrat ambele emisfere cerebrale, zice medicina modernă, poate fi un excelent teren de antrenament pentru mintea copilului și așa mai departe.

În ciuda metaforelor militare și războinice pe care le evocă jocul de GO, cei care-l practică sunt animați de o mentalitate preponderent ludică, în care nu își au locul sentimentele de dușmănie. Jucătorul de GO se luptă mai întâi cu propriile sale slăbiciuni și greșeli și numai după aceea cu cele ale adversarului, chiar dacă este vorba de partide de natură competițională.

În volumul *Paradigme universale III. Jocul*, apărut la Editura Paralela 45, în anul

Un tablou triptic impresionant al pictorului Kuniyoshi (1798 - 1861) ni-l prezintă pe faimosul general chinez Kuan Yu, unul din eroii operei literare *The Romance of the Three Kingdoms*, inspirată de evenimentele petrecute în secolele 2-3 d.Hr., din istoria Chinei.

Se povestește că, în timpul unei intervenții chirurgicale, necesare pentru tratarea unei răni grave la braț, căpătate în luptă, generalul este operat, fără să fie necesară anestezia, și aceasta pentru că, în timp ce medicul său făcea o intervenție chirurgicală, extrem de dureroasă, el se concentra atât de puternic asupra unei partide de GO, încât nimic din ceea ce îl înconjură, nu mai avea importanță (vezi foto).

– Care ar fi originile apariției acestui joc?

Istoria jocului, ne spune Mihai Opreș, secretar general al Federației Române de GO, începe acum patru milenii, undeva în Asia. Majoritatea cercetătorilor sunt de acord că țara de origine este China, unde jocul este cunoscut sub numele Wei qi.

Una dintre legende povestește că jocul ar fi fost inventat cu un singur scop: antrenarea minților, nu tocmai strălucite, ale urmașilor la tronul imperial.

curții regale britanice, Thomas Hardy, publică la Oxford *De ludis Orientalibus libri duo*, în care prezintă regulile jocului de GO așa cum i le-a povestit un chinez. Hyde era unul din puținii posesori, din Europa, al unui set de joc.

Leibniz scria la rândul său despre GO: *Oamenii nu au fost niciodată mai creativi decât atunci când au inventat jocuri. Filozofii trebuie să ia aminte la această capacitate pentru a perfecționa arta artelor – arta gândirii. Numărul de pietre și dimensiunea tablei de joc mă fac să cred că acest joc este foarte dificil și cere un intelect puternic.*

Filosoful și matematicianul german credea că jocul de GO este unic și pașnic, inventat de un spirit oriental, care își dorea o victorie nesângeroasă, fără omorârea adversarului.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea, Andreas Everhardus of Braam Houckgeest scrie un jurnal de călătorie după un voiaj în China, cu o anexă despre GO. În 1882, apar pe piață primele seturi de GO, însoțite de numeroase anunțuri publicitare în ziarul austriac *Neuen Freien Presse*. Din 1919, Viena devine capitala europeană a GO-ului.

2007, academicianul Solomon Marcus scria despre jocul de GO: *...A fost întotdeauna apreciat pentru rolul său în dezvoltarea inteligenței, memoriei, stăpânirii de sine, dar și pentru calitățile sale estetice. Cu piese mai simple decât cele ale șahului, dar de o complexitate mai mare decât acesta în ceea ce privește problemele de strategie, jocul de GO s-a dezvoltat în strânsă legătură cu arta războiului, care a funcționat totdeauna ca o sursă de metafore ale GO-ului. După unii autori, o partidă de șah simulează o luptă medievală între două armate cu o structură de tip medieval, în timp ce jocul de GO sugerează o campanie militară modernă între două armate, omogene fiecare în parte (deci fără ierarhie de grade militare, ca la șah), care se angajează în lupte cu caracter local, dar cu repercusiuni posibile la nivel global. Analogia cu operațiile militare în timp de război devine deosebit de semnificativă atunci când ne referim la aspectele tactice și strategice ale jocului de GO.*

Enciclopedia Britanică indică anul 2306 î.Hr. ca data nașterii jocului de GO, iar ca inventator pe un vasal al împăratului Yao. Cea mai veche măturie scrisă despre joc se găsește în lucrarea *Analects* a lui Confucius (551-479 d.Hr.). În secolul I d.Hr. apare prima lucrare dedicată în întregime jocului de GO sub numele Yi Zhi (Esența Go-ului). Cel mai vechi joc de GO, păstrat până azi, sub denumirea WU diagram este datat 250 d.Hr.

Japonia a fost țara care a reușit să modernizeze jocul de GO, transformându-l în sport național, dar și în instrument strategic, de management și marketing, folosit în dezvoltarea economică explozivă a țării, după cel de Al Doilea Război Mondial. Tot jucătorii japonezi au fost cei care au contribuit la răspândirea jocului în lumea occidentală, ca simbol al culturii lor naționale.

În Europa, jocul este descris într-o carte a călugărului iezuit Matteo Ricci apărută în anul 1600. Ceva mai târziu, bibliotecarul

– Dar în România, de când se poate vorbi despre GO?

Prima notificare scrisă a jocului de GO, în România, vine din vara anului 1944, din Timișoara. Elevul, în vârstă de 15 ani, Walter Schmidt, a găsit într-o casă abandonată de o familie germană, ce se retrăgea din calea armatei sovietice, un joc de GO și câteva instrucțiuni simple. Împreună cu prietenii lui a început să joace și GO-ul a devenit o pasiune de o viață. Chiar și azi, la 78 de ani, Walter Schmidt, specialist în chimia coloranților din industria textilă, este membru activ al clubului de GO din Timișoara, club care îi poartă numele.

GO-ul rămâne un joc destul de puțin cunoscut la noi, el jucându-se în cercuri închise, elitiste, ca exercițiu de libertate și democrație, în București, Cluj, Brașov, Oradea, Arad și alte orașe din România.